

Naziv kolegija: Opća povijest književnosti: Pamćenje književnosti (P)

Nastavnik: Lovro Škopljanac

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: ljetni semestar 2023./2024.

Status: izborni kolegij za drugu i treću godinu studija

Oblik nastave: predavanja i rad u seminaru

Način polaganja ispita: usmeni

Cilj kolegija: Proučiti koncepte individualnog i kolektivnog pamćenja te uputiti na njihovu važnost i mijene kroz povijest književnosti na temelju odabranih književnih tekstova i stručne literature.

Sadržaj kolegija: Budući da je razvijena sposobnost pamćenja među temeljnim značajkama ljudske vrste, logično je očekivati da se pojavljuje i da se može analizirati u književnosti. Sukladno tome, u kolegiju će se razmotriti kako se sastavni elementi pamćenja pojavljuju, tematiziraju i koriste u književnim tekstovima različitih žanrova i poetika kako bi se utvrdile važnije sličnosti među tim manifestacijama. Tijekom kolegija, usporedo s čitanjem književnih tekstova u povijesnom slijedu, razmatrat će se tri važna tematska sklopa na presjecištima književnosti i pamćenja. U prvome se radi o doslovnom upamćivanju književnog teksta s obje strane komunikacijskog lanca (autor i čitatelj, odnosno publika), u drugome o metaforičkom smislu pamćenja kao književnopovijesne kategorije (utjecaji, intertekstualnost), a u posljednjem o tematskoj prisutnosti (pri)sjećanja, pamćenja i zaboravljanja u književnom tekstu. Sva će se tri tematska sklopa podjednako predstaviti i razložiti kako bi se procijenila prisutnost pamćenja u književnosti od njezinih početaka sve do suvremene literature.

Raspored rada po tjednima:

1 – Konstituiranje kolegija

2 – Umijeće pamćenja (*Umijeće pamćenja u Grčkoj: Pamćenje i duša* u Yates 2011 (str. 39-61))

3 – Homer, *Odiseja*

4 – Juvenal, *Satire* (*Mnemotehnika i simulakrum* u Lachmann 2002 (str. 184-224))

5 – *Muallaque*

6 – Francesco Petrarca, *Kanconijer* (izbor)

7 – Mavro Vetranović, *Pelegrin*

8 – Pierre Corneille, *Cid* (*O rizicima sjećanja i zaborava* u Weinrich 2007 (str. 101-134))

9 – Aleksandar Sergejevič Puškin, *Izabrane pjesme*

10 – August Šenoa, *Diogenes*

11 – Franz Kafka, *U kažnjeničkoj koloniji*

12 – Arthur Miller, *Smrt trgovačkog putnika* (*Life-Writing, Cultural Memory, and Literary Studies* u Erl i Nünning 2008 (str. 321-331))

13 – Juan Rulfo, *Pedro Paramo*

14 – Haruki Murakami, *Muškarci bez žena* (čitava zbirka, ili drugi suvremeni tekst po studentskom izboru)

15 – Zaključivanje kolegija (tekstovi po studentskom izboru)

LITERATURA

a) primarna – navedena uz svako predavanje

b) sekundarna (potrebno je pročitati barem dvije knjige po izboru u cijelosti, kao i odabrana poglavlja koja prate četiri predavanja):

Vladimir Biti. *Strano tijelo pri/povijesti: etičko-politička granica identiteta*; Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada, 2000.

Maja Brkljačić i Sandra Prlenda (priredile). *Kultura pamćenja i historija*; Zagreb, Golden marketing – Tehnička knjiga, 2006.

Pascal Boyer i James Wertsch (uredili). *Memory in Mind and Culture*; Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

Mary Carruthers. *The Book of Memory. A Study of Memory in Medieval Culture*; Cambridge, Cambridge University Press, 1990.

Douwe Draaisma. *Metaphors Of Memory: A History Of Ideas About The Mind*. Cambridge, Cambridge University Press, 2001.

Dejan Durić. *Između književnosti i pamćenja: prisjećanje zaboravljenoga*; Rijeka, Filozofski fakultet, 2018.

Astrid Erll i Ansgar Nünning (priredile). *Cultural Memory Studies: An International and Interdisciplinary Handbook*; Berlin, Walter de Gruyter, 2008.

Maurice Halbwachs. *On Collective Memory*; Chicago, University of Chicago Press, 1992.

Marianne Hirsch. *The Generation of Postmemory: Writing and Visual Culture after the Holocaust*; New York, Columbia University Press, 2012.

Renate Lachmann. *Phantasia, memoria, rhetorica* (izabrao i preveo Davor Beganović, priredio Vladimir Biti); Zagreb, Matica hrvatska, 2002.

Marina Protrka Štimec. *Politike autorstva: kanon, zajednica i pamćenje u novijoj hrvatskoj književnosti*; Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada, 2019.

Harald Weinrich. *Leta: umjetnost i kritika zaborava* (preveo Andy Jelčić); Zagreb, Algoritam, 2007.

Frances A. Yates. *Umijeće pamćenja* (prevela Paulina Tomić); Zagreb, Naklada Jesenski i Turk, 2011.